

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

תוכן עניינים

- א. שהחלב מועלין בו 2
- ב. וחייבין עליו משום פיגול 2
- ג. ונותר וטמא מה שאין כן בדם 3
- ד. וחומר בדם שהדם נוהג בבהמה וחיה ועוף בין טמאים ובין טהורים 4
- ה. וחלב אינו נוהג אלא בבהמה טהורה בלבד 4
- ו. והניחם שם מלמד שטעונין גניזה 5
- ז. כל שיש לו מתירין בין לאדם ובין למזבח חייבין עליו משום פגול ודם גופיה מתיר הוא 6
- הדרן עלך כל הבשר 6
- פרק תשיעי 7
- א. העור והרוטב והקיפה והאלל והעצמות והגידין והקרנים והטלפים מצטרפין לטמא טומאת אוכלין 7
- ב. אבל לא טומאת נבלות 8
- ג. השוחט בהמה טמאה לעובד כוכבים ומפרכסת מטמאה טומאת אוכלין 8
- ד. אבל לא טומאת נבלות עד שתמות או עד שיתיו את ראשה 9
- ה. שומרים לטומאה קלה ... כדרך שבני אדם מוציאים לזריעה חטה בקליפתה ושעורה בקליפתה ועדישים בקליפתן 10
- ו. ולא שומרים לטומאה חמורה ... בנבלתה ולא בעור שאין עליו כזית בשר 10

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

דף קיז.

א. שהחחלב מועלין בו

כבר התבאר במסכת זבחים דף פט: ומנחות דף מז. שקדשים קלים¹ אין מועלין בהן עד שיזרק הדם, נזרק הדם מועלין באימוריהן עד שיצאו לבית הדשן שהרי הן לאשים ואין מועלין בדבר הנאכל, אפילו העלה האימורין שלהן למזבח קודם זריקה אין מועלין בהן עד שיזרק הדם.

הוציא אימוריהן לחוץ קודם זריקה אין מועלין בהן עד שיזרק הדם, נזרק הדם אף על פי שעדיין הן בחוץ ולא החזירן מועלין בהן, שהזריקה מועלת ליוצא בין להקל בין להחמיר.

ב. וחייבין עליו משום פיגול

כבר התבאר במסכת זבחים דף מב: ודף מז: שכל קרבן שנתפגל² במחשבת הזמן כמו שהתבאר, כל האוכל ממנו כזית במזיד חייב כרת. שנאמר (ויקרא ז פסוק יח) וְהִנֵּפֶשׁ הָאֶכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֹנֶה תֵּשָׂא. ואם התרו בו לוקה³. ואם אכל ממנו בשגגה מביא חטאת קבועה⁴.

ואין חייבין⁵ כרת ומלקות אלא על אכילת דברים שהותרו בין לאדם בין למזבח. אבל אם אכל מן המתיר עצמו כגון הקומץ שמתיר את המנחה למזבח אינו חייב כרת אלא לוקה כאוכל פסולי המוקדשין שאין בהם פיגול.

ולפיכך זבח שנתפגל האוכל כזית מבשרו או מאימוריו או מבשר העולה חייב כרת.

¹ רמב"ם הלכות מעילה פרק ב הלכה א (ומה שציין בעין משפט פ"ג ה"א ט"ס הוא)

² רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יח הלכה ו

³ ונראה דאם אחד אכל כזית בשר קודם זריקה והתרו בו למלקות, אין לוקין כיון דעדיין אינו פיגול, אף דאחר כך נעשה פיגול הוי ליה התראת ספק, ואף להאומרים דאמרין אינלאי מילתא למפרע עיין בסוגיא דמופלא הסמוך לאיש [נדה מ"ו ע"ב ובתוס' יבמות פ' ע"א ד"ה נעשה], מ"מ אפשר דכאן אינו נעשה פיגול למפרע כלל רק אחר זריקה. (מנחת חינוך מצוה קמד אות ה).

⁴ וכבר פירשנו שקרבן שאינו עולה ויורד לפי עניות ועושר נקרא קבוע. (חינוך מצוה קמד).

⁵ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יח הלכה ז ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ולמרות שבשר הטאות הנשרפות⁶ ומנחות הנשרפות אינן מתפגלין לעולם⁷. אבל אימורי הטאות הנשרפות חייב עליהם משום פיגול, כיון שהזיית הדם מתיר אימוריהם למזבח.

ג. ונותר וטמא מה שאין כן בדם

עוד התבאר שם דף מה: שהאוכל כזית⁸ נותר והוא מה שנשאר מבשר הקדשים מקרבן שקרב כמצותו⁹ אחר זמן הראוי לאכלו, במזיד חייב מלקות¹⁰ וחייב כרת, בשוגג מביא חטאת קבועה שנאמר (ויקרא יט פסוק ח) וְאִכְלִיוּ עֲוֹנוֹ יִשָּׂא כִּי אֶת קֹדֶשׁ ה' חָלַל וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמִּיהָ.

אבל את¹¹ הבשר קודם זריקת הדם אינו לוקה, זה הכלל כל שיש לו מתירין אין חייבין עליו משום נותר עד שיקרבו מתיריו כהלכתו וכל שאין לו מתירין כיון שקדש בכלי חייבין עליו משום נותר.

וכן המתירין¹² עצמן אע"פ שאין חייבין עליהם משום פגול חייבין עליהן משום נותר חוץ מן הדם.

וכבר התבאר במסכת יומא דף נח: וע"ז מר. וזבחים מז. שכל דמי¹³ שחיטת הקדשים אין מועלין בו בין לפני כפרה בין לאחר כפרה עד שיצא לנחל

⁶ ועיין בליקומי הלכות זבחים לה בתורת הקדשים אות ס [כג ע"א בדפו"י] שפסק בחישוב באימורי הטאות נשרפות לאכול בשר פרים חייב כדאיתא בזבחים לה ע"א, ושם בזבח תודה ד"ה פיגול באימורים כתב דצ"ע דברי הרמב"ם.

⁷ עיין תוס' זבחים כג ע"ב ומנחות כה ע"א ויומא ז ע"ב דמנחות שכולם כלי אף פסול אין בהם. אבל מנחות הנקמצות והתפגל משום שחשב על השיריים ודאי יש פסול גם בקומץ על אף שאין בו פיגול ועיין מל"מ.

⁸ רמב"ם פסולי המוקדשין פי"ח ה"י

⁹ לשון החינוך והכא כ"ע מודו דבעינן שקרב כמצותו וכדלקמן הערה יד

¹⁰ רמב"ם סנהדרין פי"ט ה"א אות ג

¹¹ שם הי"ז יח

¹² שם הי"ח חינוך מצוה רטו

¹³ רמב"ם הלכות מעילה פרק ב הלכה יא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

קדרון יצא לנחל קדרון מועלין בו י"א¹⁴ מעילה דאורייתא מפני שמדרבנן היה נמכר לגנות ודמיו הקדש. וי"א¹⁵ שאין המעילה אלא מדרבנן.

ד. וחומר בדם שהדם נוהג בבהמה וחיה ועוף בין טמאים ובין טהורים

דבר מפורש¹⁶ בתורה שאינו חייב אלא על דם בהמה חיה ועוף בלבד בין טמאין בין טהורין שנאמר (ויקרא ז פסוק כו) וְכָל דָּם לֹא תֹאכְלוּ כָּל מוֹשְׁבֵיכֶם לְעוֹף וְלַבְּהֵמָה, וחיה בכלל בהמה שנאמר (שם יד פס' ד – ה) וְאֵת הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ וְגו' אֵיל וְצִבִּי וְיַחְמוֹר וְאֶקָּן וְדִישָׁן וְתֹאז וְזֶמֶר. אבל דם דגים וחגבים ושקצים ורמשים ודם האדם אין חייבין עליו משום דם.

ה. וחלב אינו נוהג אלא בבהמה טהורה בלבד

האוכל¹⁷ כזית חלב מבושל¹⁸ במזיד חייב כרת ואם התרו בו ואכל כזית, לוקה ואם אכל בשוגג, חייב חטאת וחצי שיעור ג"כ אסור מן התורה

¹⁴ כ"פ לשון הרמב"ם וכ"כ באבן האזל ובאור שמח שם שם דאע"ג דבמ' קרי ליה מעילה דרבנן בתוס' דף נט הביאו שרבינו חיים פירש שמועלין בו מדאורייתא כיון שב"ד מקדישין אותו ולפי פירושו הא דב"ד מקדישין אותו נקרא מדרבנן, אבל המעילה הוא מדאורייתא דעיי' שב"ד מקדישין נעשה קדשי בדה"ב, ומה שיש כח לב"ד לעשות הדם לקדשי בדה"ב כתב בשיח יצחק שם דהוא משום דלב ב"ד מתנה להקדישו קדושת דמים, וכן כתב בס' חזון נחום פ"ג דמעילה בשם הר"י קורקוס בכת"י ומשמע דהיינו שהמקדיש את הקרבן הקדיש על דעת ב"ד והתנו ב"ד שיהי' כלול בהקדשו גם דין זה שכשיצא הדם לנחל קדרון יהי' קדוש קדושת בדה"ב. ועיי' ש באבה"ז שהקשה "לכאורה קשה היכן מצינו שאפשר שתי קדושות בבהמה אחת אך יש לומר דהא מצינו שבקרבן גמור יכול להקדישו לבדה"ב הקדש עילוי שיהי' צריך המקריב לפדותו מבדה"ב קודם שיקריבנו כדתנן בתמורה דף ל"ב, לכן אפשר גם הקדש זה שאף שלא הקדישו להקדש עילוי שלא יוכל להקריבו קודם שיפדנו, מ"מ יכול להקדישו שאחר שיושט ויצא הדם לנחל קדרון יהי' הדם קדוש לבדה"ב, וכשנמכר הדם לגננין זהו פדיתו שפודין אותו ויצא לחולין והדמים לבדה"ב, ומבואר דזהו שיטת הרמב"ם שכתב בסתם שמועלין בו".

¹⁵ השגת הראב"ד שם ומשמע מדברי הכס"מ שהרמב"ם נמי ס"ל הכי

¹⁶ רמב"ם מאכלות אסורות פ' ו' ה"א

¹⁷ מאכ"א פ"ז ה"א

¹⁸ דאם אינו מבושל אינו דרך הנאתו ויהיה פטור וכרמב"ם שם פי"ד ה"י "כל האוכלין האסורין אינו חייב עליהם עד שיאכל אותן דרך הנאה וכו' ובהל' י"א "כיצד הרי שהמחה את החלב וגמעו כשהוא חם עד שנכוה גרונו ממנו או שאכל חלב חי וכו' הרי זה פטור:

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

בפירוש אמרה¹⁹ תורה שאינו חייב אלא על שלשה מיני בהמה טהורה בלבד שנאמר (ויקרא ז פסוק כג) כָּל חֵלֶב שׁוֹר וְכֶשֶׂב וְעִז לֹא תֹאכְלוּ וְכָל בְּהֵמוֹת טְהוֹרוֹת נִכְלָלִין בָּאלוֹ הֵג' מִיָּנִים כְּגוֹן שׁוֹר הֵבֶר, נִכְלָל בְּסוֹג שׁוֹר וְעִזֵּי הָיֵעַר, בְּכָלֵל עִז.

אבל בבהמות טמאות²⁰, וכן חיות טמאות, יש בחלבן רק איסור טומאה, כמו בבשרם. ואסור לעשות בהם סחורה אם עומד לאכילה אבל בעומד למלאכתו כגון למשוך עורות מותר.

חיות טהורות, ועופות, טהורים, חלבם כבשרם, ומותר באכילה²¹.

ו. והניחם שם מלמד שטעונין גניזה

כבר התבאר במסכת יומא דף כד. וזבחים מו. שכל בגד מבגדי כהונה²² שהתלכלכו בצואה או זיעה, אין מלבנין אותן ואין מכבסין אותן, אלא מכנסיים ואבנט מניחין לפתילות לשמחת בית השואבה וכתונת להדלקת נר תמיד כמבואר לעיל דף כג: ולובש חדשים, וכל שכן אם בלו.

בגדי כהן גדול שהתלכלכו או שבלו גונזין אותן, ואין עושים מהם פתילות כלל.

ובגדי לבן שעובד בהם הכהן הגדול ביום הצום, אינו עובד בהם פעם שניה לעולם, אלא גונזין במקום שיפשוט אותם שם, אפילו לא בלו או הלכלכו והאי הם כחדשים, שנאמר (ויקרא טז פסוק כג) וְהִנִּיחָם שָׁם וְהָם אֲסוּרִין בִּהְנֵאָה.

דף קיז:

¹⁹ יו"ד ס"י ס"ד סעי' א' ופמ"ג שפ"ד ס"ק א'

²⁰ שם ברמב"ם ובש"ך קיז ס"ק ד' וס"י ס"ד ס"ק ב'

²¹ בפמ"ג שפ"ד ס"ק ב'

²² רמב"ם שם הלכה ה, וערוך השולחן העתיד הלכות כלי המקדש סימן כט סעיף ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ז. כל שיש לו מתירין בין לאדם ובין למזבח חייבין עליו משום פגול ודם גופיה מתיר הוא

כבר התבאר זבחים דף מב: שמנחה שנתפגלה האוכל כזית משיירה במזיד חייב כרת. אבל אם אכל מן הקומץ שלה או מן הלבונה אינו חייב כרת, לפי שהן הן המתירים את השירים לאדם.

וכן זבח שנתפגל האוכל כזית מבשרו או מאימוריו או מבשר העולה חייב כרת. אבל אם אכל כזית מן הדם אינו חייב עליו משום פיגול, שהדם מתיר את האימורין ליקרב למזבח והאימורין מתירין את הבשר לאדם²³. וכן דם העולה מתיר בשרה למזבח ודם הטאת העוף מתיר בשרה לכהנים ודם עולת העוף מתיר בשרה למזבח.

ולמרות שבשר הטאות הנשרפות²⁴ ומנחות הנשרפות אינן מתפגלין לעולם²⁵. אבל אימורי הטאות הנשרפות חייב עליהם משום פיגול, כיון שהזיית הדם מתיר אימוריהם למזבח.

הדרן עלך כל הבשר

²³ ולכאורה צ"ע שהא אפילו אבדו האימורים הבשר מותר באכילה כיון שגזק הדם כמצותו ואמאי כתב שהאימורין מתירים הבשר, ועוד דאי נימא שהאימורים מתירים הבשר א"כ לא ליחייב עליה משום פיגול. אמנם בזה אפשר לומר, שכיון שיש להם עצמם מתיר אחר דהיינו הדם א"כ שייך בהם איסור פיגול. ועיין בערוך השולחן העתיד סי' קנד סעי' יד מה שתירץ.

²⁴ ועיין בליקוטי הלכות זבחים לה בתורת הקדשים אות ס [כג ע"א בדפו"י] שפסק בחישוב באימורי הטאות נשרפות לאכול בשר פרים חייב כדאיתא בזבחים לה ע"א, ושם בזבח תודה ד"ה פיגול באימורים כתב דצ"ע דברי הרמב"ם.

²⁵ עיין תוס' זבחים כג ע"ב ומנחות כה ע"א ויומא ז ע"ב דמנחות שכולם כלי אף פסול אין בהם. אבל מנחות הנקמצות והתפגל משום שחשב על השירים ודאי יש פסול גם בקומץ על אף שאין בו פיגול ועיין מל"מ.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

פרק תשיעי

א. העור והרוטב והקיפה והאלל והעצמות והגידין והקרנים והטלפים מצטרפין לטמא טומאת אוכלין

כבר התבאר במסכת יומא דף פ. שכמה שיעור אוכלין לטומאה²⁶ לטומאת עצמן כל שהן אפילו שמשום או חרדל מתטמא, שנאמר (ויקרא יא פס' לר) מִכָּל הָאֹכֵל אֲשֶׁר יֹאכַל וְגו' יִטְמָא כל שהוא²⁷, ואין אוכל טמא מטמא אוכל אחר או משקין או ידים עד שיהיה בו כביצה בלא קליפתה. וי"א²⁸ שאף לקבל טומאה צריך שיהיה בו שיעור כביצה²⁹.

וכל האוכלין מצטרפין לכביצה לטמא טומאת אוכלין כשהם מחוברים ונעשו גוף אחד, אבל אם אינם מחוברים אף על פי שנוגעים זה בזה אינם מצטרפין ואפילו במין אחד³⁰.

העור המחובר³¹ בבשר של בהמה שחוטתה כגון פחות מכביצה בשר ועורה מחובר בה³². והמרק כשהיא קרושה³³ שדרך לאכלה עם הבשר ולא בפני עצמו³⁴, והתבלין, שבקדירה שאין נאכלין בפ"ע רק עם הבשר, והאלל

²⁶ רמב"ם הלכות טומאת אוכלין פרק ד הלכה א. ורש"י מובא בתוס' פסחים לג:.

²⁷ ועיין אחלי יהודה על הרמב"ם שכתב "נראה לומר דלעולם אוכלין מקבלין טומאה בכל שהוא ויש אוכלין שמקבלין בכביצה והוא כשמין האוכל הוא בכ"ש כמו שומשום או חרדל דמינס הוא בכ"ש הוא מקבל טומאה בכל שהוא כיון שמינו הוא ומה שכתב בתורת כהנים מכל האוכל מלמד שמטמא בכ"ש ר"ל שמין האוכל הוא כ"ש שזה שאמר הכתוב מכל האוכל שהוא מין אוכל מדלא אמר מכל מאכל וזהו מ"ש הרמב"ם שומשום או חרדל ... אבל אם מין האוכל אינו כל שהוא כמו בשר או ביצה או פת בעינן כדי שיקבל טומאה כביצה".

²⁸ תוס' פסחים לג: ד"ה לאימת וכתבו דאף רש"י חזר בו וס"ל הכי
²⁹ ועיין משנה שם "נסתפקתי למ"ד דאוכל פחות מכביצה אינו מקבל טומאה אם שני חצאי ביצה נטמאו כל אחד בפני עצמו וחזרו ונצטרפו ונעשו כביצה מי הוו טמאים או דילמא כיון דבשעת קבלת הטומאה לא היה בו כשיעור נמצא שלא קיבל טומאה וא"כ כי נצטרפו אח"כ אינו מעלה ומוריד".

³⁰ ערוך השולחן העתיד הלכות טומאת אוכלין סימן קסה סעיף ט. מהמל"מ.

³¹ רמב"ם שם הלכה ד

³² ר"ב במשנה פרק ט מ"א

³³ ובגמרא חלב דקריש פירש רש"י לחה היוצאה מן הבשר שקורין גלי"רא

³⁴ ר"ב שם ובכס"מ תמה ואיני יודע למה סתם רבינו והמרק ולא התנה שיהיה קרוש כדאמרינן בגמרא להלן דף קב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כלומר בשר שפלטתו סכין, כשמפשיטין את הבהמה פעמים שהסכין פולט מן הבשר אצל העור, אף ע"פ שמקצתו חישב עליו ומקצתו לא חישב עליו, מקצתו פלטתו היה ומקצתו פלטתו סכין³⁵, והעצמות המחוברות בבשר שיש בהן מוח והוא אוכל והעצם שומר לו, והגידים המותרין באכילה, אבל אינן נאכלין בפ"ע, והמקומות הרכים מן הקרניים ומן הטלפיים כל שחותכן ויוצא מהם דם אצל עיקרן מלמטה, והכנפיים והנוצה, והמקומות הרכים מן הציפרניים ומן החרטום המובלעין בבשר, כל אחד מאלו מתמאין, ומטמאין, ומצטרפין לכביצה או לכחצי פרס³⁶. מפני שכל אלו שומר לבשר, והשומרים מצטרפים לטומאה קלה שהיא טומאת אוכלים³⁷.

ב. אבל לא טומאת נבלות

ואלו דברים שאין³⁸ מטמאין מן הנבילות, כלומר אם מנבילה הן³⁹, אין מטמאין, ואין מצטרפין לכזית להשלים שיעור נבילה לטמא אדם ובגדים שעליו העצמות והקרניים והטלפים אפי' עיקרן הדרך שאם יחתך מן החי יוצא דם, והעור שאין עליו כזית בשר, אף על פי שאינו מעובר, והאלל והגידים והמרק והתבלין שמתבשלין עמה. לפי שאין שומר מצטרף לטומאת נבילות.

ג. השוחט בהמה טמאה לעובר כוכבים ומפרנסת מטמאה טומאת אוכלין

³⁵ להלן דף קבא. בגמ' למאן דאמר דאלל הוא בשר שפלטתו סכין היכי דמי, אי דחשיב עליה אפילו באנפי נפשיה נמי מטמא ולמה לי צירוף, ומתריץ שני תירוצים חד שמקצתו חישב עליו ומקצתו לא חישב עליו, והשני שמקצתו פלטתו היה ומקצתו פלטתו סכין, ולכן רק לצירוף מצטרף ולא באנפי נפשיה. ושני התירוצים אמת. ובוה מובנים דבריו שבכאן לעניין אלל.

³⁶ ומשמע להדיא דבאפי נפשיה לא, ולעיל כתב דכל אלו צריכין מחשבה והכשר, אבל כשיש מחשבה והכשר מטמאין גם בלא צירוף. אמנם האמת כן הוא. וזה מתבאר ממה שבארנו לעיל סי' קס"ג סעי' י"ב דוודאי כן הוא היבא דחשיב עליהו גם הם בעצמם בלא צירוף מטמאים, וכאן מיירי בסתמא שלא חשב עליהו להאכילם לאדם ולכן רק מצטרפין. ערוה"ש העתיד שם יב

³⁷ ר"ב שם

³⁸ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק א הלכה ז

³⁹ ר"ב שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כל האוכלין⁴⁰ שהן מבעלי חיים אינן מקבלין טומאה עד שימותו⁴¹, שחט בהמה חיה ועוף אף על פי שעדיין הן מפרכסין מקבלין טומאה דבנגע בה אז טומאה נטמאה⁴².

ישראל ששחט⁴³ בהמה טמאה לנכרי ושחט בה שנים [או רוב שנים] הרי זו מתטמאה טומאת אוכלין כל זמן שהיא מפרכסת⁴⁴, שחט בה אחד או שנחרה אינה מטמאה טומאת אוכלין, וכן עכו"ם ששחט בהמה טהורה לישראל ושחט בה שנים או רוב שנים מתטמא טומאת אוכלין כל זמן שהיא מפרכסת, שחט בה אחד או נחרה אינה מטמאה טומאת אוכלין והרי היא כשאר הנבילות.

ד. אבל לא טומאת נבלות עד שתמות או עד שיתז את ראשה

בהמה או חיה⁴⁵ טמאה שנשחטה אינה מטמאה משום נבילה כל זמן שהיא מפרכסת עד שיתז את ראשה⁴⁶ והרי היא כאוכלין טמאין, נחרה והרי היא מפרכסת אין בה אפילו טומאת אוכלין כל זמן שהיא מפרכסת,

וכן טהורה שנפסלה בשחיטתה ועדיין היא מפרכסת או שחט בה אחד או רוב אחד אין לה טומאה כלל עד שתמות.

⁴⁰ רמב"ם הלכות טומאת אוכלין פרק ב הלכה ו

⁴¹ כל שאינה יכולה לחיות מקרי אוכל אף על פי שמפרכסת אף על גב דלגבי טומאת נבילות בעינן שתמות שאני התם דכתיב כי ימות. כס"מ שם

⁴² ואף על גב דאז אינה ראויה לאכילה, ואיך תהיה טמאה טומאת אוכלין, דהרי כל עוד שמפרכסת אסורה לנכרי, דהרי אפילו בהמה טהורה ששחטה, וחתך ממנה אבר בעודה מפרכסת, אז דוקא בנשחטה כהוגן מותרת לאכילת נכרי אחר שתמות, מדמותרת אז לישראל [ורק כל עוד שמפרכסת אסור הנחתך ממנו] אבל בלא נשחטה כהוגן, מדלא מהני שחיטתה לישראל, להכי בנחתך ממנה אז אבר בעודה מפרכסת אסורה גם לנכרי, גם אחר שתמות, [והרי להרמב"ם גם בטהורה שנשחטה כהוגן, ונחתך ממנה בשר בעודה מפרכסת אסור לנכרי אף אחר שתמות, ומכ"ש בטמאה אפילו נשחטה כהוגן ראוי שיאסר לנכרי מה שנחתך ממנה בעודה מפרכסת, אף אחר שתמות [כש"ך כ"ו סק"ב], עכ"פ לענין טומאה אמרינן דמדנשחטה ע"י ישראל, מחשבתו משוי לה אוכל, ובנגע בה טומאה בעודה מפרכסת מקבלת טומאה, אבל בשחטה נכרי אין מחשבתו משוי לה אוכל, דמדלא נצטוו הנכרי בשחיטה, להכי רק מיתתה משוי לה אוכל: תפא"י שם יב

⁴³ רמב"ם שם פרק ג הלכה ד

⁴⁴ ואין צריכה מחשבה שהרי ישראל שחטה לאכילת העכו"ם ואין לך מחשבה גדולה מזו ואינה צריכה הכשר לפי שסופה לטמא טומאה חמורה. ויבואר להלן דף קכא בעזחי"ת

⁴⁵ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק ב הלכה א

⁴⁶ אז אפילו מפרכסת מטמאה כשאר נבילה. מפרשים במשנה שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ה. שומרים לטומאה קלה ... כדרך שבני אדם מוציאים לזריעה חטה בקליפתה ושעורה בקליפתה ועדשים בקליפתן

כבר התבאר במנחות דף ע: ששומרי⁴⁷ אוכלין מתמאין⁴⁸ עם האוכל כשהן מחוברין בהן שנאמר (ויקרא יא פסוק לז) על כל זרע זרוע אשר יזרע כדרך שבני אדם מוציאים לזריעה, חטים בשעוריהן ושעורים בקליפיהן ועדשים בקליפיהן והוא הדין לשאר השומרים.

כל הקליפין⁴⁹ מתמאות ומטמאות ומצטרפות מפני שהן שומר, השעורים בזמן שהן יבישין קליפתן מצטרפת עמהן ובזמן שהן לחין אין מצטרפין⁵⁰, אבל החטה בין לחה בין יבישה קליפתה מצטרפת.

ו. ולא שומרים לטומאה חמורה ... בנבלתה ולא בעור שאין עליו כזית בשר

מה שהתבאר שאין⁵¹ מטמאין מן הנבילות, בעצמות והקרניים והטלפים והעור והאלל והגידים והמרק והתבלין שמתבשלין עמה, בד"א בזמן שפירשו מן הנבילה, אבל הנוגע באחד מכל אלו כשהן מחוברין בבשר ה"ז טמא, והוא שיהיה בבשר כזית, שאין אחד מכל אלו מצטרף לכזית.

⁴⁷ רמב"ם הלכות טומאות אוכלין פרק ה הלכה ד

⁴⁸ שומרי האוכלין הן הקליפה שעל האוכל שהיא שומרתו וכן כל כיוצא בזה..

⁴⁹ רמב"ם שם הלכה יב

⁵⁰ חילוק בין חטה לשעורה הוא מטעם דקליפת החטה דקה וראויה לאכילה והשעורה עבה, ורק כשנתייבשו ראויין קצת לאכילה. ולרש"י במנחות [ע' ב] להיפך דלחח מצטרפת ולא יבשה ע"ש. והוא הכל כשהם עם האוכל דבלא האוכל אין ראויין כלל לאכילת אדם ואפילו לא זרקן, ולא דמו לקליפת פולין ותורמסין. ערוך השולחן העתיד הלכות שם סימן קסז סעיף ז

⁵¹ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק א הלכה ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

